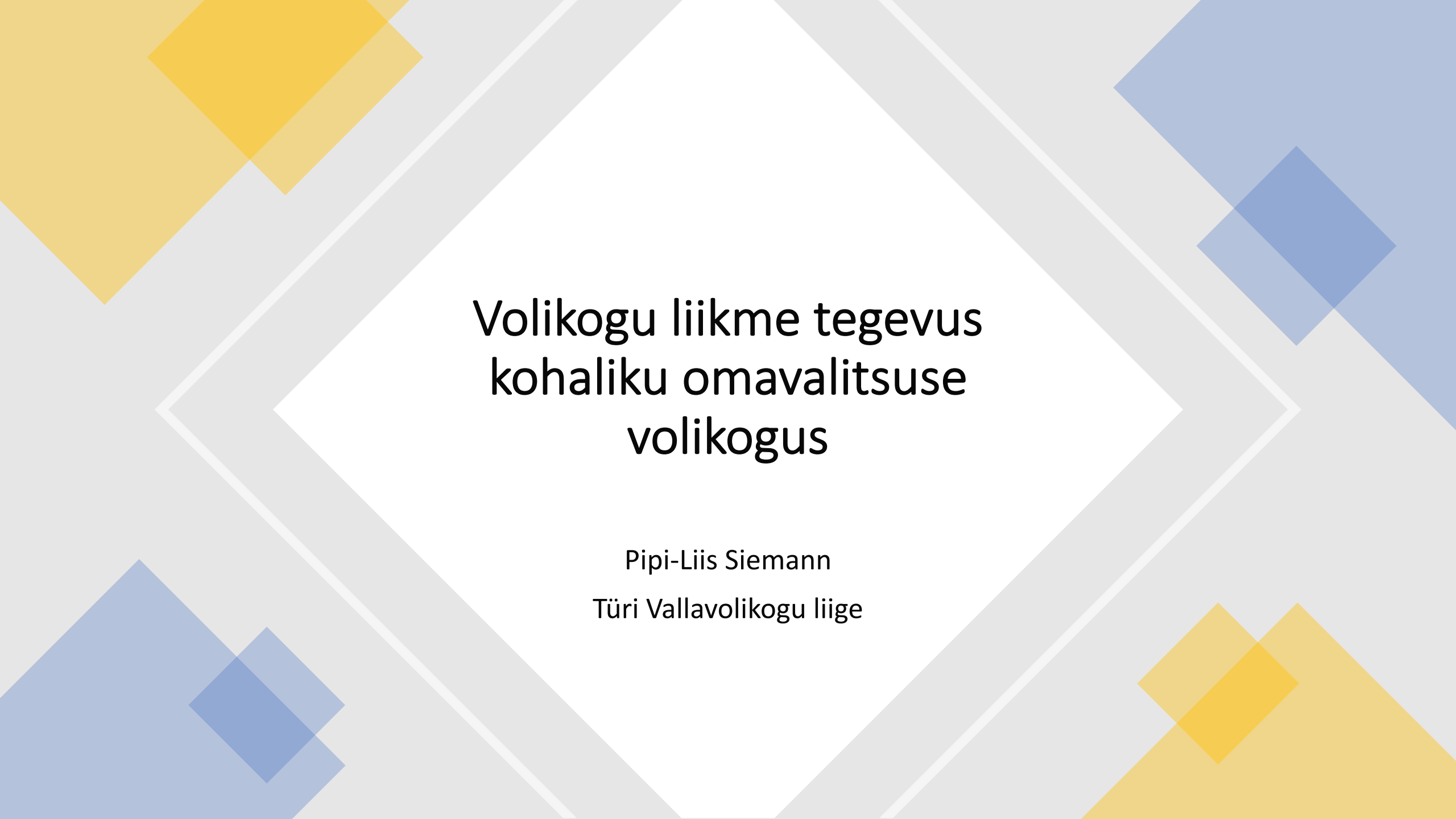

Volikogu liikme tegevus kohaliku omavalitsuse volikogus

Pipi-Liis Siemann
Türi Vallavolikogu liige

Kiir- mõisavalitseja???

Mida tahan teha?

- Mida saab teha?
- Mida peab tegema?
- Mida kindlasti mitte teha?

I DO WHAT

I WANT

Pädevuse piirid?

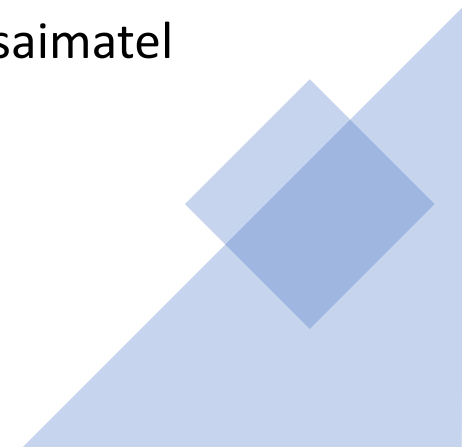
Volikogul on õigus seaduse piires ja kohalike elanike huvides otsustada iga KOV pädevusse kuuluvat küsimust, kui see pole seaduse alusel antud kellegi teise (näiteks KOV täitevorgani) pädevusse.

Kohalik omavalitsus tegutseb **seaduse** alusel

KOKS § 3. Kohaliku omavalitsuse põhimõtted

Kohalik omavalitsus rajaneb järgmistel põhimõtetel:

- 1) kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ja korraldamine;
 - 2) igaühe seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas ja linnas;
 - 3) seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel;
 - 4) valla- ja linnaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamisel;
 - 5) vastutus oma ülesannete täitmise eest;
 - 6) tegevuse avalikkus;
 - 7) avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel.
-

Volikogu on kollegiaalne organ

Volikogul on õigus anda üldaktidena määrusi ja üksikaktidena vastu võtta otsuseid.

Volikogu liige saab aidata parimale valitsemisele, kvaliteetsetele otsustele kaasa aktiivse osalemisega volikogu komisjonides (tööorganites) ja sisulise süvenemisega eelnõudesse!

Kindlasti tuleks osaleda arengu kavandamisel-lugeda mõttega dokumente, luua endale aus pilt hetkeolukorrast ja soovitud tulevikust!

OTSUSTAMINE

OLED VÕTNUD KOHUSTUSE JA VASTUTUSE OTSUSEID TEHA!

Volikogu peab
julgema
otsustada ja
oskama
kaasata!

Esindusdemokraatia on KOV teostamise peamine vorm, vahetu demokraatia – erandlik vorm.

Põhiseadus ei keela aga vahetu demokraatia instituutide (kohalik rahvaalgatus ja -hääletus, valla- või linnaelanike üldkoosolek vm) rakendamist, kuni sel teel ei kitsendata demokraatlikult legitimeeritud esindaja vaba ja suunistest sõltumatut otsustamist niisugusel määral, et funktsioonivõimelisest esindusorganist pole enam võimalik rääkida.

Kaasamine? Keda, miks, millal, kui palju?

- Kaasamise all mõistame seda, et teeme otsuseid koos nendega, keda need otsused mõjutavad, ning nendega arvestades.
- Osapoolte osalemine otsuste tegemisel annab võimaluse teada saada, keda ja kuidas mingi otsus mõjutab.
- See võimaldab langetada läbikaalutud ning paremini sihistatud ja mõjusamaid otsuseid, ennetada probleeme elluviimisel ja teadvustada valikuid.
- Informeerimine – anname huvirühmadele teada plaanitavatest õigusaktidest või otsustest. Informeerimist kasutatakse siis, kui on vaja teha muudatusi, mis on möödapääsmatud või väheolulised. Selline muutus on näiteks õigusakti viimine seadusega kooskõlla. Kuna seaduse muudatusi ei saa vaidlustada, ei teki vajadust hakata õigusakti eelnõu laiemalt arutama. Küll aga peab info muudatuste kohta olema kergesti kättesaadav ja kõigile arusaadav.
- Konsulteerimine – küsime huvirühmadelt ja vallaelanikelt tagasisidet kavandatavale eelnõule, muudatusele vms, sõnastame küsimused, mille kohta ootame arvamusi, seisukohti ja ettepanekuid.

Volikogu peab vastutama

Volikogu liikme(te)l on poliitiline vastutus kui põhiseaduslik väärtus, mis avaldub selles, et valijal on võimalus anda hinnang valituks osutunud volikogu liikmete tegevusele ja nende antud valimislubaduste täitmisele ([RKÜKo 19.04.2005, 3-4-1-1-05](#), p 26).

Volikogu liige

- **KOKS § 17. Volikogu liige**
- (1) Volikogu liige on isik, kes on osutunud valituks vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele.
- (2) Volikogu liige juhindub seadusest, valla või linna õigusaktidest ning valla- või linnaelanike vajadustest ja huvidest.
- Volikogu liikme vaba mandaadi põhimõtte kaitseb volikogu liiget (sarnaselt Riigikogu liikmega) tema tagasikutsumise eest volikogust ja annab talle õiguse langetada otsuseid volikogus oma südametunnistusest lähtudes ([RKPKo 16.05.2017, 3-4-1-11-16](#), p 66).

Volikogu
liikmel on
õigus saada
oma tööks
vajalikku
infot

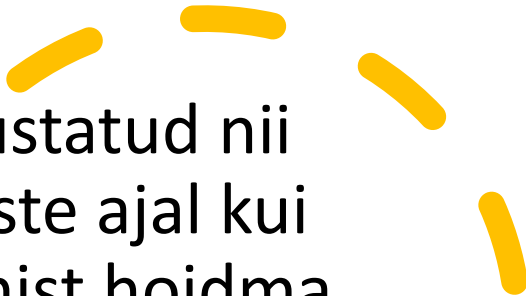
Volikogu liikme õigus saada teavet

- Volikogu liikmel on õigus saada volikogu ja valitsuse õigusakte, dokumente ja muud teavet, välja arvatud andmed, mille väljastamine on seadusega keelatud.
- Volikogu liikmel on õigus saada oma kirjalikule küsimusele vastus vallavalitsuselt või valla ametiasutuselt 10 tööpäeva jooksul küsimuse esitamisest arvates.
- Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 5 lõige 9 käesolevas sättes ettenähtule ei laiene (KOKS § 26).
- Volikogu liige ei ole haldusväline isik ning talle ei laiene õigust volikogu liikmena esitada avaliku teabe seadusega sätestatud korras teabenõudeid.

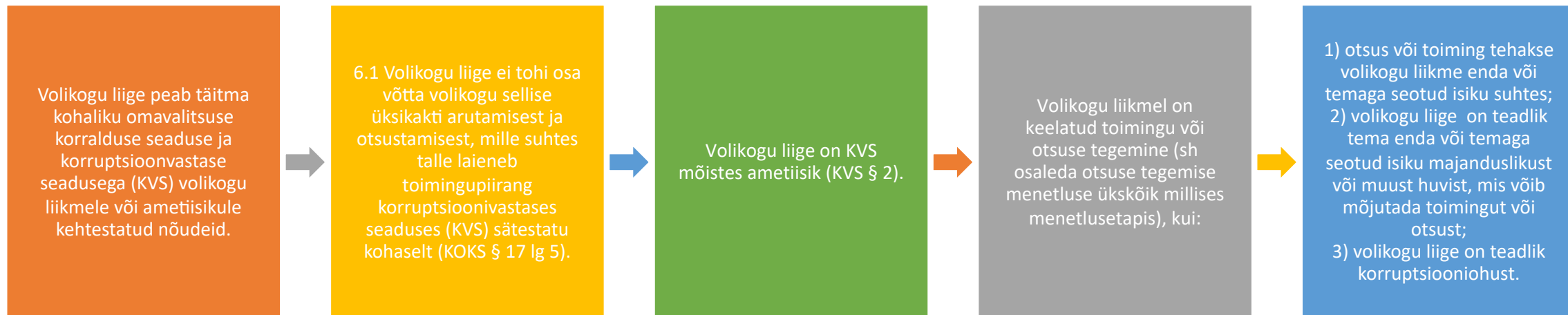
Austa eraelu ja
arvesta oma
väljaütlemistes
oma volikogu
liikme rolli!

Vallavolikogu liige on kohustatud nii
vallavolikogu liikme volituste ajal kui
ka pärast volituste lõppemist hoidma
talle vallavolikogu liikmena teatavaks
saanud riigi- ja ärisaladust, teiste
inimeste perekonna- ja eraellu
puutuvaid andmeid ning muud
konfidentsiaalsena saadud
informatsiooni.

*(HMS § 7 lõiked 3 ja 4, isikuandmete kaitse seaduse
nõuded, avaliku teabe seaduse nõuded, valla
põhimäärus § 22 lg 7).*

Hoidu võimalikust huvide konfliktist!

Volituste lõppemine

Volitused lõpevad seoses tagasiastumisega, Eesti kodakondsuse kaotamisega; valimisega Vabariigi Presidendiks, nimetamisega riigisekretäriks, riigikontrolöriks, õiguskantsleriks, kohtunikuks või prokuröriks; nimetamisega sama valla või linna kohaliku omavalitsuse ametnikuks; tahtliku kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega või seoses jõustunud kohtuotsusega, millega tühistati valla või linna valimiskomisjoni otsus tema registreerimise kohta volikogu liikmeks tema kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusega sätestatud nõuetele mittevastamise tõttu ja **isiku püsiva elukoha muutusega, kui püsiv elukoht ei asu Eesti rahvastikuregistri andmetel selles vallas või linnas.**

Õiguslikes analüüsides ja vaidlustes on leitud, et et elukoht peab olema kandideerimise perioodil registreeritud sellesse valda või linna, mille volikogusse ta soovib kandideerida, on ka asjakohane: kohaliku elu küsimusi saavad otsustada need isikud, kes tegelikult vastavas KOVü-s elavad.

- Volikogu liikme volitused lõpevad juriidilise fakti esinemisega, s.o volituste lõppemiseks pole vajalik valimiskomisjoni otsus volituste lõpetamise kohta (RKPKJ järjekindel praktika alates [30.11.2010 otsusest nr 3-4-1-17-10](#)).
- Kui volikogu liikme volitused lõpevad, määrab valla- või linna valimiskomisjon otsusega tema asemele asendusliikme.
- Asjaoludest, mis volituste lõppemise põhjustavad, tuleb volikogu liikmel enesel valla- või linnasekretärile teada anda!

Aitäh!

Soovin jõudu, arukat meelt,
koostööoskust ja eelkõige jätkuvat huvi
ning tahtmist oma kodukohas volikogu
liikmena kohalikku elu suunata!

